

การสัมมนา

International Seminar for Military Science ครั้งที่ ๘

ณ โรงเรียนรวมเหล่า ประเทศญี่ปุ่น (ตอนที่ ๒)

น.อ.อภิชาติ ปัญญาภักดีวัฒน์

จากตอนที่แล้วผู้เขียนได้เกริ่นนำความเป็นมาของหัวข้อสัมมนามาแล้ว ต่อไปนี้จะเขียนต่อถึงรายละเอียดและข้อคิดเห็นของนายทหารแต่ละประเทศที่เข้าร่วมสัมมนาว่าเขามีความคิดเห็นกันอย่างไร เชิญติดตามเลยครับ....

โดยทั่วไปการเรียนวิชาด้านศิลปศาสตร์นั้นวิชาต่าง ๆ มักสอนให้แก่นักศึกษาที่เริ่มเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑ ทั้งนี้เพื่อเป็นการปูพื้นฐานความรู้ทั่วไป หลังจากนั้นปีต่อ ๆ มาในชั้นที่สูงขึ้น นักศึกษาจะเรียนเจาะลึกในวิชาชีพเฉพาะมากขึ้น จะชอบหรือไม่ก็ตาม นักศึกษาของญี่ปุ่นก็ต้องเรียนในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง ในช่วงเวลาเดียวกัน นักเรียนทหารที่เรียนที่โรงเรียนรวมเหล่าญี่ปุ่น ก็ต้องเรียนวิชาสาขาศิลปศาสตร์ หลาย ๆ วิชาให้มีความรอบรู้และลึกซึ้งเป็นพื้นฐานก่อนที่จะเรียนวิชาเฉพาะทางด้านวิชาชีพ และวิชาเอก ในสาขานั้น ๆ สูงขึ้นไปตามลำดับ

นักเรียนรวมเหล่าญี่ปุ่นปีที่ ๑ ต้องศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ชาติตะวันออกและประวัติศาสตร์ตะวันตก มีการสอนในลักษณะเช่นนี้โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นเวลาถึง ๒๐ ปี และนักเรียนรวมเหล่าญี่ปุ่นจะเลือกเรียนวิชาหลัก ๆ ที่เน้นหนักก็ได้แก่ วิชาฟิสิกส์ และวิศวกรรมศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ จากกระบวนการเรียนแบบนี้ครูอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนรวมเหล่าญี่ปุ่นสังเกตพบว่า ๘๕ เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนรวมเหล่าทั้งหมดจาก ๔ ชั้น พวกเขาล้วนนั้นขาดความรู้เบื้องต้นหรือความรู้ทั่วไปหลาย ๆ วิชาซึ่งไม่ได้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมาก่อน

การสอบเข้ามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศญี่ปุ่นมักมีการแข่งขันกันสูงมาก แต่อย่างไรก็ตาม จำนวนผู้เข้าสมัครสอบและปริมาณทั้งหมดที่เข้าสอบแข่งขันกลับมีปริมาณลดน้อยลง ทำไม่ถึงเป็นเช่นนั้น สาเหตุใหญ่เป็นเพราะแนวโน้มการสอบเข้าเรียนในสาขาศิลปศาสตร์มีผู้ให้ความสนใจน้อยลง นักศึกษาส่วนใหญ่สนใจแต่จะเรียนในสาขาวิชาฟิสิกส์ และวิศวกรรมเป็นส่วนใหญ่เท่านั้น

ครูและอาจารย์ทุกท่านในประเทศญี่ปุ่นสามารถพูดได้เป็นเสียงเดียวกันว่านักเรียนมักจะเรียนวิชาต่าง ๆ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในช่วงที่เรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่การเรียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในระดับการศึกษาสูงขึ้นจากนั้นมีการเรียนการสอนกันน้อยมาก

ปัจจุบันคนรุ่นใหม่มักจะละเลยวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติดั้งเดิมจนเกือบหมดสิ้น เขามักสนุกสนานเพลิดเพลินกับสิ่งฟุ่มเฟือย ความสะดวกสบายและเทคโนโลยีสมัยใหม่ หลังจากที่เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตเต็มที่ แนวโน้มของการที่คนรุ่นใหม่จะจดจำและหันมาใส่ใจกับคุณค่าอันดีงามของประเพณีวัฒนธรรมอันดีของชนชาติตนในอดีตนั้นแทบเป็นไปไม่ได้ในประเทศญี่ปุ่นขณะนี้ เด็กหรือคนญี่ปุ่นรุ่นใหม่มีความคิดที่เป็นลบหรือมักคิดว่าการเรียนประวัติศาสตร์ของชาติมักน่าเบื่อหน่ายและไม่มีอะไรที่น่าสนใจแล้ว เขาเหล่านั้นลืมนึกไปว่าหากไม่สนใจเรียนประวัติศาสตร์หรือความเป็นมาของอดีต เราก็คงจะไม่เข้าใจและอาจจะพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในปัจจุบันไปในทิศทางที่ผิด ๆ และเราอาจต้องเสียเวลากลับมาศึกษาอดีตอีก มันยิ่งกลับจะเสียเวลามากมายกว่าจะฟื้นฟูสิ่งดีงามของประเทศชาติให้ดีขึ้นเหมือนเดิม จากแนวความคิดของคนรุ่นใหม่เปลี่ยนไปครอบครัวยุคใหม่ก็เปลี่ยนไปกับความก้าวหน้าแบบใหม่เช่นเดียวกัน คนรุ่นใหม่มักเสียเวลาไปกับสิ่งใหม่ ๆ กับสิ่งที่เป็นวนัตกรรมใหม่ ๆ ทุกคนจะมุ่งแต่ศึกษาความรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่แทบทุกด้าน เขาเลยลืมหรือละเลยความเอาใจใส่ความรักความอบอุ่นที่ต้องสร้างร่วมกันในครอบครัว คนรุ่นใหม่ของญี่ปุ่นมักไม่อาศัยอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่หรืออาศัยอยู่กับพ่อแม่ญาติพี่น้องที่บ้านอันอบอุ่น ซึ่งประเด็นนี้เป็นศิลปะและเป็นศาสตร์ที่ผู้มีความรู้และประสบการณ์มาก่อนกำลังช่วยกันแก้ไขและป้องกันมิให้คนรุ่นใหม่ทำลายวัฒนธรรมที่ดีงามเหล่านั้นจนสูญสิ้นไป ที่โรงเรียนรวมเหล่าญี่ปุ่นก็เป็นตัวอย่างหนึ่งของเยาวชนรุ่นใหม่เช่นกัน จากการสอบถามนักเรียนรวมเหล่าทั้งหมดปรากฏว่ามีอยู่เพียง ๒ - ๓ คนเท่านั้นที่รู้จักชื่อของ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อแม่พี่น้องในครอบครัว ส่วนที่เหลือจำนวนมากเหลือเกินไม่ทราบชื่อบรรพบุรุษของเขาเหล่านั้นเลย และที่หนักไปกว่านั้นบางคนบางกลุ่มยังจำไม่ได้เลยว่าเคยพบกับปู่ ย่า ตา ยาย มาก่อนหรือไม่

ตัวอย่างของสังคมในประเทศญี่ปุ่นในปัจจุบันมีนักเรียนรวมเหล่า ๒ - ๓ คนที่รู้จักชื่อของบรรพบุรุษได้เป็นอย่างดี และก็มีอีกเช่นกันจำนวนนักเรียนรวมเหล่า ๑ คนใน ๑๐๐ คนจะรู้จักชื่อและมีความใกล้ชิดกับบรรพบุรุษ สำหรับเรื่องในลักษณะเช่นนี้ หากนักเรียนคิดว่ามันเป็นเรื่องที่แปลกประหลาดแตกต่างกันราวกับฟ้ากับดินทีเดียว ที่พวกเขาจะมองถึงประวัติศาสตร์หรือนึกถึงอดีตที่ผ่านมา สามารถสัมผัสกับอดีตได้เมื่อเรารุ่นคิดเกี่ยวกับเรื่องอายุของเราหรืออายุของพ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ที่ท่านยังคงมีชีวิตอยู่ และในไม่ช้าต่อไป พวกเราก็อาจจะเป็น ปู่ ย่า ตา ยาย ให้กับอนุชนหรือลูกหลานได้ต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม การที่จะทำให้สภาพครอบครัวมีความใกล้ชิดอบอุ่นเช่นในอดีต มันเป็นเรื่องยากเย็นแสนเข็ญทีเดียว ในประเทศญี่ปุ่น ณ วันนี้ มีประโยคหนึ่งซึ่งน่าสนใจมาก ท่านอาจนำมันไปเป็นเครื่องเตือนใจให้พวกเราได้ยังคิดกัน จากประโยคดังต่อไปนี้ผู้เขียนไม่ต้องแปลนะครับ อยากให้จดจำกันเอง "If we can not feel the past, we can not feel the passion to study the past. Then, we can not recognize the continuity from the past to the present."

รูปที่ ๑ ผู้เขียนท่ามกลางนักเรียนรวมเหล่าแต่ละเหล่าของประเทศไทยในโรงเรียนรวมเหล่าประเทศญี่ปุ่น

รูปที่ ๒ ผู้เขียนในขณะที่ไปร่วมสัมมนาได้มีโอกาสพบปะกับนายทหารไทยทั้งกองทัพบกและกองทัพอากาศที่ไปศึกษาในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ณ โรงเรียนรวมเหล่าประเทศญี่ปุ่น

จากข้อความตอนต้น ๆ ที่กล่าวมานี้ พวกเราทุกคนไม่สามารถที่จะไปตำหนินักศึกษาหรือนักเรียนรวมเหล่าได้เลย เหตุผลประการหนึ่งที่ตอบได้ว่าทำไมนักเรียนรวมเหล่าหรือนักศึกษาเหล่านั้นไม่ได้แสดงความสนใจในการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ของชาติตน ก็เพราะเนื้อหาที่เรียนในห้องเรียนมันเป็นเพียงเลี้ยวหนึ่งหรือส่วนหนึ่งของอดีตที่ผ่านมาแล้วเท่านั้นไม่น่าสนใจไม่ตื่นเต้น และใน ขณะเดียวกันพวกเราซึ่งเป็นผู้อาวุโสบางครั้งก็ไม่ได้สัมผัสกับ สิ่งทันสมัยและประสบการณ์สิ่งมหัศจรรย์ในวันนี้ แถมสิ่งใหม่ ๆ ในปัจจุบันก็คือสภาพที่เป็นจริงของเหตุการณ์ทุกสิ่งซึ่งเรากำลังเผชิญอยู่ ณ ที่นี้เอง

อาจารย์หลาย ๆ ท่านที่ได้สอนวิชาประวัติศาสตร์ในประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นผู้วางรากฐานและเป็นหลักในการวางนโยบายการเรียนการสอนทางด้านอักษรศาสตร์นั้นมีแนวความคิดที่จะมุ่งเป้าหมายของการสอนวิชาประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ไปในยุคใดที่จะเหมาะสมระหว่างประวัติศาสตร์ยุคกลางหรือประวัติศาสตร์ยุคใหม่ ซึ่งเป็นสากล ด้วยเหตุที่ว่าลักษณะเฉพาะหรือธรรมชาติในการศึกษาวิชาการชนิดนี้ต่าง ๆ มักได้รับอิทธิพลมาจากการศึกษาประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น หากอาจารย์ที่จบการศึกษามาจากคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในประเทศญี่ปุ่น ส่วนใหญ่ก็จะมุ่งเน้นสอนนักเรียนนักศึกษาให้มีความรู้ทางประวัติศาสตร์ยุคกลางหรือไม่ก็จะสอนยุคใหม่ ทั้งนี้เพื่อที่จะเกิดประโยชน์กับตัวผู้เรียนและอาจารย์ที่สอนด้วย โดยประโยชน์ที่จะได้รับระหว่างครูกับนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ซึ่งกันและกัน และสามารถเชื่อมโยงระหว่างประวัติศาสตร์เก่าแก่ดั้งเดิมเพื่อเชื่อมต่อกับปัจจุบันที่กำลังพบเห็นอยู่ จะทำให้นักเรียนทราบสาเหตุที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้นมีสาเหตุความเป็นมาอย่างไร และในขณะเดียวกันอาจารย์สอนประวัติศาสตร์ก็ไม่ได้ ล้าสมัย โดยสอนแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งเหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาโดยแท้จริง ดังนั้น นักเรียนนักศึกษาที่กำลังศึกษาในวิชาเอกเกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์โดยตรงจะได้รับประโยชน์อย่างสูงสุดทั้งด้านรากฐานที่เป็นประวัติศาสตร์ความเป็นมา และเรียนรู้ถึงในช่วงยุคกลาง ๆ ตลอดจนประวัติศาสตร์ ยุคใหม่ แต่อย่างไรก็ตามสำหรับนักศึกษาผู้ซึ่งกำลังติดตามหรือศึกษาทางด้านการเรียนสาขาฟิสิกส์หรือ ทางวิศวกรรมต่าง ๆ ครูผู้สอนก็ควรตระหนักและระมัดระวังการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาที่จะสามารถประยุกต์และดัดแปลงให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในปัจจุบันและจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักศึกษาเหล่านั้นด้วย

มีสิ่งหนึ่งซึ่งมีความสำคัญหรือเป็นเหตุผลที่สำคัญประการหนึ่งว่าทำไมเนื้อหาสาระที่บรรจุในวิชาประวัติศาสตร์ไม่สามารถที่จะยกระดับให้เป็นที่น่าสนใจในยุคปัจจุบันนี้แก่นักเรียนนักศึกษาโดยทั่วไป เราต้องยอมรับความจริงในเรื่องนี้เนื่องจากเราไม่สามารถสร้างสรรค์หรือนำเอาสิ่งที่มีคุณค่าที่เป็นประโยชน์จากการศึกษาประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ของญี่ปุ่นมาใช้กับในยุคปัจจุบัน สาเหตุเพราะเราพ่ายแพ้ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง นั่นเองเป็นจุดหนึ่งที่ทำให้การศึกษาประวัติศาสตร์ไม่ได้รับความสนใจอย่างแท้จริง

ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๔

ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๕

๑๑

รูปที่ ๓ งานเลี้ยงสังสรรค์พิธีปิดการสัมมนา ซึ่งผู้บัญชาการโรงเรียนรวมเหล่าญี่ปุ่นคนใส่ชุดด้านซ้ายมือของภาพ
ใกล้กับผู้เขียน

รูปที่ ๔ ผู้บัญชาการโรงเรียนรวมเหล่าญี่ปุ่นมอบประกาศนียบัตรให้แก่นายทหารแต่ละประเทศที่เข้าร่วมสัมมนา
ในครั้งนี้

ในประเทศญี่ปุ่นมีการถกแถลงหรือหาบทสรุปเกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยมีหลายท่านตั้งประเด็นว่าสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นสงครามแห่งความโหดร้ายรุนแรงใช่หรือไม่ และทำไมภาพลักษณ์ของสงครามโลกครั้งที่ ๒ จึงเป็นภาพที่แสดงออกถึงความแตกต่างราวฟ้ากับดิน ระหว่างประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งนั้นกับการปรับปรุงภาพพจน์ของประเทศญี่ปุ่นให้มีความทันสมัยและเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๑๐ เป็นต้นมา ประเทศต่าง ๆ เพื่อนบ้านรอบ ๆ ประเทศญี่ปุ่นอาจมองว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นชนชาติที่ไม่ดีถ้ามองในแง่ของความโหดร้ายที่เกิดขึ้น แต่ถ้ามองในแง่ที่ให้ความบริสุทธิ์ยุติธรรมกับประเทศญี่ปุ่นแล้ว บางทีอาจจะได้พบคำตอบว่ามันไม่สามารถหลีกเลี่ยงไปสู่วิธีการอื่น ๆ ได้ จึงทำให้เกิดสงครามในลักษณะเช่นนั้น ดังนั้น ถ้าเราทุกคนทุกประเทศหันมามองในสิ่งดี ๆ ทุก ๆ ท่านอาจได้ความเป็นจริงที่ถูกต้องไม่เอนเอียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็ได้ นี่คือการคิดเห็นของประชาชนและผู้มีความรู้ทางด้านวิชาประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นให้ความคิดเห็นในลักษณะเช่นนี้

ความแตกต่างอย่างสุดขั้วในคุณค่าของสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่เกิดขึ้น ทั้งภาพพจน์ที่ไม่ดีและภาพพจน์ที่มองอย่างให้ความยุติธรรมทุกฝ่ายมีประเด็นที่หลาย ๆ คนอาจสังเกตอย่างลึกซึ้งจะพบว่าสิ่งที่ตีพิมพ์ทุกแขนงไม่ว่าหนังสือหรือเอกสารใด ๆ ก็ตาม จะระบุถึงภาพพจน์ที่ไม่ดีของกองกำลังป้องกันประเทศของญี่ปุ่นว่าเป็นตัวการที่ก่อให้เกิดสงครามแห่งความรุนแรงทั้งหมด

เมื่อประเทศญี่ปุ่นได้ทบทวนการปฏิบัติหรือการทำสงครามในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่ผ่านมาแล้วประชาชนชาวญี่ปุ่นทั่วประเทศต้องมีความขยันขันแข็งมากยิ่งขึ้นเพื่อทดแทนความเสียหาย และสูญเสียทุกอย่างหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ถึงแม้เศรษฐกิจของประเทศได้รู้ดหน้าไปอย่างรวดเร็วและประชาชนมั่งคั่งขึ้น แต่คนญี่ปุ่นทั่วประเทศก็ไม่สามารถลบรอยบอบช้ำจากการพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ออกไปได้

แม้ว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ จะเกิดขึ้นทั้งดีและไม่ดีแก่ประเทศญี่ปุ่นในอดีตที่ผ่านมา แต่ ณ ปัจจุบันนี้ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศญี่ปุ่น นักศึกษาซึ่งเลือกเรียนวิชาเอกประวัติศาสตร์มีความคิดเห็นตรงกันข้ามกับประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ความโหดร้ายของประเทศในสมัยสงครามโลก ครั้งที่ ๒ เมื่อเขาเหล่านั้นศึกษาละเอียดขึ้นและมีการวิจัยถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ส่วน นักศึกษาอื่น ๆ ที่ศึกษาในคณะอื่น ๆ เช่น มนุษยศาสตร์ หรืออักษรศาสตร์ เขาไม่สามารถค้นคว้าวิจัย เจาะลึกได้อย่างลึกซึ้ง ดังนั้น เขาจึงไม่สามารถแยกแยะสิ่งที่ดีงามของประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น และส่วนที่เกิดจากข้อบกพร่องของประเทศญี่ปุ่นในการเข้าทำสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้ จึงสรุปได้ว่าจะเป็นการดีกว่าหรือ เลือกวิธีที่ดีด้วยกันทุกฝ่ายคือ การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของญี่ปุ่นควรที่จะพูดเป็นกลาง ๆ หรือสอนเป็นภาพรวมว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรทั้งในแง่ดีและแง่เสียของสงคราม เพื่อที่เราจะนำคุณค่าของการเรียนประวัติศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ในยุคปัจจุบัน และในขณะเดียวกันเราก็ต้องศึกษา

ประวัติศาสตร์ สมัยช่วงยุคกลาง ๆ เชื่อมต่อระหว่างประวัติศาสตร์เก่า ๆ กับดั้งเดิมด้วยเช่นกัน เพื่อลำดับความเป็นมาตั้งแต่

ต้นเรื่อยมาจนถึงยุคปัจจุบันนี้ แต่สิ่งที่ครู อาจารย์ที่สอนวิชาประวัติศาสตร์ควรหลีกเลี่ยงมากที่สุดก็คือ การเรียนรู้สิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน

จากบทสรุปการเรียนประวัติศาสตร์ดังที่กล่าวมาแล้ว การเรียนวิชาประวัติศาสตร์ให้ได้ผลอย่างแท้จริง ยังคงต้องมีการศึกษาประวัติศาสตร์ชาติของตนอยู่ต่อไป มิเช่นนั้นเราจะลืมชนชาติของเรา และไม่รู้วาระบรรพบุรุษ ของเราได้ส่งสมคุณงามความดีมาอย่างไร ณ สถาบันโรงเรียนรวมเหล่าญี่ปุ่นก็เช่นกัน โรงเรียนจะจัดเนื้อหาของหลักสูตรเรื่องสถานการณ์ของบ้านเมืองในปัจจุบันให้กับนักเรียนรวมเหล่าด้วยเช่นกัน ส่วนการเรียนประวัติศาสตร์ของชาติก็จะหลีกเลี่ยงการตั้งสมมติฐานขึ้นเองว่าเป็นอย่างไรหรืออย่างนี้ จะแยกเด่นชัดเพื่อที่นักเรียนจะได้ไม่สับสนว่าเรียนประวัติศาสตร์อะไรอยู่ และหลังจากที่จัดการเรียนการสอนแบบนี้ ครูอาจารย์ ที่สอนก็พบว่า ไม่เกิดปัญหาที่หนักใจในการเรียนการสอนอีกต่อไป

ในขณะที่นักวิจัย ครู อาจารย์ที่สอนและค้นคว้าอย่างละเอียดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น ประวัติศาสตร์ ชาติตะวันออก และประวัติศาสตร์ชาติตะวันตก ยังคงต้องเดินทางหาแนวทางที่เหมาะสมและถูกต้องต่อไปข้างหน้า และเตรียมเผชิญหน้ากับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต ปรากฏว่าในแต่ละสาขาแต่ละแขนงก็มีประวัติศาสตร์ของตนเองเหมือนกัน ต่างก็มีคุณค่ามีความดีงามในสิ่งที่ได้ปฏิบัติต่อเนื่องกันมาเช่นเดียวกัน ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าการศึกษาประวัติศาสตร์และบันทึกไว้อย่างต่อเนื่องมันเป็นประโยชน์เหมือนกันมิใช่ ปลอยให้ผ่านไปวันแล้ววันเล่า ในสาขาประวัติศาสตร์ทางการเมือง สาขาประวัติศาสตร์ ด้านเศรษฐกิจ และประวัติศาสตร์ทางการทหาร นักการทหาร นักการเมือง นักเศรษฐกิจ ต้องทำการศึกษาและวิจัยค้นคว้าเพื่อค้นหาทั้งสิ่งที่ดีงามที่ควรยึดถือปฏิบัติต่อไป หรือสิ่งใดที่เป็นข้อบกพร่องหรือไม่ดีงามก็ จำเป็นต้องยกเลิกหรือปรับเปลี่ยนต่อไป

ขนบธรรมเนียมหรือประเพณีวัฒนธรรมเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ซึ่งเดิมมีแต่การผูกขาดหรือต่างคนต่างผูกขาดมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในประวัติศาสตร์ของแต่ละสาขานั้น ปัจจุบันเริ่มอ่อนลงและมีข้อขัดแย้งไม่เห็นด้วยกับสิ่งเดิม ๆ มากขึ้น และแน่ละมีการกระตุ้นหรือสิ่งเร้าให้นักค้นคว้าวิจัยในแต่ละสาขาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะตนเริ่มเข้ามาศึกษาและทำงานร่วมกันมากขึ้นเพื่อนำข้อดีของแต่ละแขนงมาพัฒนาใช้กับสาขาของตนเอง เพื่อทำให้เกิดสิ่งที่ดีงามควบคู่กันไปทุกสาขา โดยมุ่งเน้นผสมผสานคุณลักษณะพิเศษของแต่ละแขนงในด้านประวัติศาสตร์ของการเมือง ประวัติศาสตร์ การทหาร ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ นำมาเรียบเรียงทำให้ดีเพื่อจะได้งานหรือสิ่งที่ค้นคว้าวิจัยให้เกิดสิ่งที่ดีขึ้นในปัจจุบันและอนาคตต่อไป ส่วนในด้านการเรียนประวัติศาสตร์ช่วงยุคกลางและอนาคต นักวิจัยนักค้นคว้าต่าง ๆ และแม้กระทั่งครูอาจารย์ที่สอนจะไม่เปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์เก่าแก่ และไม่คิดเกินเลยมากเกินไปถึงอนาคตมากเกินไป ยกตัวอย่างของการศึกษาประวัติศาสตร์ดังที่กล่าวมานี้ ได้แก่ ประวัติศาสตร์ด้านการตลาด ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับคลอง

ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับภาษาศาสตร์ และการประวัติศาสตร์ทางด้านอาหารของประเทศ แต่ก็มีผลกระทบ สิ่งที่ดีงามของแต่ละภูมิภาคเข้ามาด้วยเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการนำไปใช้ในปัจจุบัน เช่น ศึกษาทางด้าน

แขนงวิชาประวัติศาสตร์เหล่านี้ควบคู่กันไปด้วย ซึ่งจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การศึกษาประวัติศาสตร์ชาติตะวันตก ประวัติศาสตร์ชาติตะวันออกของตนเอง ประวัติศาสตร์ทางด้านการเมืองการปกครอง และประวัติศาสตร์ทางด้านเศรษฐกิจควบคู่กันไปด้วยเสมอ

ในปี พ.ศ.๒๕๓๙ นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ชำนาญการและผู้ทำการวิจัยต่าง ๆ ได้รวมตัวกันขึ้นในประเทศญี่ปุ่น โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้ทางด้านศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ตลอดจนสังคมศาสตร์ตั้งชื่อวิชาที่ผสมผสานกันทุก ๆ ด้านที่กล่าวมาว่า เป็นการเรียนแบบผสมผสานหรือการเรียนแบบประยุกต์

การเรียนวิชาประวัติศาสตร์มีการแพร่ขยายขอบเขตมากขึ้นไปตามกาลเวลา ที่โรงเรียนรวมเหล่าประเทศญี่ปุ่นในปัจจุบันมีการเรียนดังต่อไปนี้ ได้แก่ วิชาประวัติศาสตร์ประเทศญี่ปุ่นทั่วไป วิชาประวัติศาสตร์และปรัชญาของประเทศญี่ปุ่น วิชาปรัชญาทางการเมืองของประเทศญี่ปุ่น วิชาประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการเมืองประเทศญี่ปุ่น วิชาประวัติศาสตร์ทั่วไปของประเทศแถบตะวันตก วิชาประวัติศาสตร์ยุโรปโบราณ วิชาประวัติศาสตร์ทางด้านศาสนาโดยทั่วไป วิชาพื้นฐานวัฒนธรรมชาวตะวันตก วิชาประวัติศาสตร์ประเทศในแถบอาเซียน วิชาประวัติศาสตร์สากล วิชาประวัติศาสตร์ทางทหารของชาติในอาเซียน วิชาประวัติศาสตร์และความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซียและญี่ปุ่น วิชาประวัติศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ระบบการเรียนทางด้านการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์นับวันยังมีกระบวนการเรียนรู้ที่มากขึ้น ขยายตัวมากขึ้นตามกาลเวลาที่ผ่านไป ยิ่งเวลาผ่านล่วงเลยไปนานเท่าใดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ยังมีข้อมูลมากยิ่งขึ้น และจะอย่างไรให้นำเอาวิชาความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับปัจจุบันซึ่งนับวันจะมีความสลับซับซ้อนกันมากยิ่งขึ้น นี่คือการประเพณีที่ทำหน้าที่ครูอาจารย์สอนวิชาประวัติศาสตร์จะจัดทำหลักสูตรอย่างไรให้นักเรียน นักศึกษา หรือนักเรียนรวมเหล่าจะตั้งใจเรียนวิชาประวัติศาสตร์และไม่ลืมประวัติศาสตร์ชาติของตน ไม่ลืมสิ่งที่ดีมีคุณค่าที่บรรพบุรุษได้สั่งสมคุณงามความดีให้เกิดขึ้นจนคนรุ่นหลังได้อยู่อาศัยและมีชีวิตอยู่ได้อย่างผาสุกในปัจจุบันนี้

ผู้เขียนได้สรุปเนื้อหาที่ศาสตราจารย์ชาวญี่ปุ่นที่สอนในโรงเรียนรวมเหล่าประเทศญี่ปุ่นได้แถลงในการสัมมนา International Seminar for Military Science ครั้งที่ ๘ ณ โรงเรียนรวมเหล่าประเทศญี่ปุ่นมาเพียงบางส่วนเท่านั้น ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างความคิดเห็นของผู้แทนประเทศที่เข้าร่วมสัมมนา

นายทหารท่านแรกเป็นนายทหารบกชาวออสเตรเลีย LTC.Clay J. Sutton ตำแหน่ง Chief Instructor, Australian Defense Force Academy เขาให้ความสำคัญในการเรียนประวัติศาสตร์ไว้ว่า

History was a compulsory subject at Royal Military College (RMC), Duntroon, up until the mid – 70S. However, now less than 40% of Year 1 ADFA cadets study History. Perhaps political, strategic and operational level History is considered too advanced for cadets who do not train

beyond section/squad level whilst at ADFA. Perhaps formal History should be studied at the captain/major rank, where experience at division, brigade and/or battalion level, assist them to place lessons in historical context.

อีกท่านหนึ่งซึ่งเมื่อก่อนเป็นชนชาติของประเทศมหาอำนาจนั้นคือประเทศรัสเซีย นายทหารท่านนี้คือ COL.Bodryagin Alexander Nikolaevich ตำแหน่งของท่านคือ Deputy Chief, Research Dept, Main Directorate of International Military Cooperation, Ministry Defense.

นายทหารท่านนี้กล่าวอะไรหลาย ๆ อย่างให้พวกเราได้รับทราบในที่ประชุมได้อย่างหลากหลาย เขาพูดได้ถึง ๔ ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษารัสเซีย ภาษาญี่ปุ่น แต่ตัวเขาเองกลับไม่ยอมเขียนอะไรไว้เป็นหลักฐานแม้แต่ชิ้นเดียว เขาคงกลัวเรื่องการแสดงความคิดเห็นที่เป็นลายลักษณ์อักษร เขาไม่เขียนบทความหรือแม้กระทั่งข้อความสั้น ๆ ทั้งไว้ในที่ประชุมแม้แต่บรรทัดเดียว นี่คือลักษณะของนายทหารท่านนี้ เขากล่าวว่า การเรียนวิชาประวัติศาสตร์ในสถาบันต่าง ๆ ทั้งทางทหารและมหาวิทยาลัยเอกชนในรัสเซียมีมากมายเหลือเกิน สามารถเรียนได้ปริญญาตั้งแต่ปริญญาตรี โท และเอก ได้อย่างเสรี คนที่ได้รับปริญญาทางด้านประวัติศาสตร์ชาวรัสเซียเดินเตร่กันมากมาย เดินชนไหล่ กระแทบไหล่กันจนเป็นเรื่องปกติ เขาให้ความเห็นว่าประวัติศาสตร์ก็คือประวัติศาสตร์ ไม่ควรเอามากล่าวถึงมันอีก ไม่ควรที่จะสนใจมากจนเกินไป ประวัติศาสตร์ชนชาติรัสเซียมีอะไรที่บอบช้ำและเศร้าโศกเสียใจหลาย ๆ อย่างเราไม่น่านำสิ่งเหล่านี้มากล่าวถึง เราควรจะเรียนสิ่งใหม่ ๆ ดีกว่าเพราะว่าวันพรุ่งนี้ยังคงต้องเดินหน้าต่อไป ทุกคนที่สนใจประวัติศาสตร์ในประเทศรัสเซียสามารถไปหาหนังสืออ่านหรือเข้าศึกษาได้แทบทุกมหาวิทยาลัยที่สนใจ หรือหาอ่านได้ในห้องสมุดต่าง ๆ สรุปเป็นอันว่าเขาไม่ค่อยมีความรู้สึกดีนักกับประวัติศาสตร์ชนชาติของเขา ประเทศของเขาในปัจจุบันมีปัญหามากมาย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การทหาร และสังคม จนประเทศต้องแตกแยกออกไปเป็นประเทศเล็ก ๆ อีกมากมายหลาย ๆ ประเทศ ตกเย็นพอเขาเลิกการสัมมนาเขาก็พาเพื่อนชาวมองโกเลีย และเพื่อน ๆ รัสเซียในประเศญี่ปุ่นไปทานเลี้ยงฉลองกันจนตึกตื่นแทบไม่ได้นอนทั้งคืน ผมก็ยังแปลกใจว่าเขามีความกลัดกลุ้มหรือเก็บกดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของประเทศเขามากมายถึงขนาดนี้ที่เดียวหรืออย่างไร หรือเป็นเฉพาะเขาคนเดียวเท่านั้นที่คิดแบบนี้คนเดียว

ท่านต่อไปที่แสดงความคิดเห็นการเรียนประวัติศาสตร์และศาสตร์ต่าง ๆ ในสาขาศิลปศาสตร์ได้อีกท่านหนึ่งคล้ายกัน นายทหารท่านนี้เป็นนายทหารบก ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ท่านชื่อ LTC. Li Wen ตำแหน่งคือ Associate Professor, National Defense University of China People's Liberation Army.

นายทหารท่านนี้กล่าวไว้ว่า History is like a long river. There is no absolute separation of its past, present and future. Understanding history is an essential prerequisite to understand the present. No one have a deep understanding of the present without knowing the history. Only

finding out the law and nature of the development of history, can we forecast and shape the future. In China, most people have their history education as a part of liberal arts at primary schools and

high schools. At universities and colleges, some students take history as their specialty. Their objectives are to become history teachers or researchers. China's military academies put emphases of history education on military history. The reason is that military history education is essential to train and develop officers. The critical functions of studying military history are as follows :

1. Studying military history is the basis of developing military theory
2. Studying military history is one of the main means to found and develop new military theory
3. Studying military history is the important pretext for correct military decision-making
4. The Knowledge of military history is the important component of military commanders' quality.
5. Cultivate the sense of responsibility of military officers to give allegiance to their country and safeguard peace.

ผู้เขียนได้กล่าวถึงแนวความคิดของศาสตราจารย์จากประเทศญี่ปุ่น นายทหารจากประเทศออสเตรเลีย นายทหารจากประเทศรัสเซีย นายทหารจากประเทศจีนมาแล้ว ต่อไปผู้เขียนจะกล่าวถึงคนรองสุดท้ายเป็น นายทหารจากประเทศสหรัฐอเมริกา เขาเป็นนายทหารอากาศ ชื่อ LT.Col Lance Alan Forbes ตำแหน่ง Director of Technology, Air Command and Staff College เขากล่าวไว้ว่า

The goal of the United States Air Force (USAF) Air Command and Staff College (ACSC) is educating mid-career officers toward a full and Common understanding of air and space power, history, doctrine, Joint and Combined operations, leadership, and USAF Core Values. We do not teach history for history's sake. Rather, history is used to illustrate joint doctrine, air force doctrine, leadership, and the development of air and space power. For example, the battle of Cannae, World War I, and Desert Storm are compared to illustrate the concept of envelopment-tactical and operational, horizontal and Vertical.

ผู้เขียนขอกล่าวเป็นคนสุดท้ายก่อนที่จะจบบทความในตอนนี้ ผู้เขียนต้องศึกษาเพิ่มเติมว่าจะเอาอะไรไปโชว์และแสดงออกถึงสิ่งที่ดึงดูดในกองทัพเรือและโรงเรียนนายเรือไทย ผู้เขียนได้มีโอกาสอันดีได้รับทุนจากกองทัพเรือส่งไปเรียนที่โรงเรียนเสนาธิการทหารเรืออินโดนีเซีย ทำให้ได้พบเพื่อนต่างเหล่าต่างประเทศและต่างทวีปจึงทำให้ผู้เขียนทราบว่าประเทศมหาอำนาจเขาคิดอย่างไร ประเทศกำลังพัฒนากำลังคิดอะไร ทุก

สิ่งทุกอย่างมันเป็นศิลปะต้องทำให้ดีงามและทำให้งดงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ก็คือคำว่า “ศิลปะ” นั้นเอง ความหมายสำคัญอยู่ที่ความงาม แล้วก็ความเป็นสิ่งที่ต้องใช้ฝีมือ คือ ทำยาก แล้วก็ให้สำเร็จประโยชน์สูงสุด

ในความมุ่งหมายของเรื่องนั้น ๆ ศิลปะนี้ไม่ใช่เรื่องหลอกลวง เรื่องคดโกง เรื่องปลอมเทียมอะไร แต่ศิลปะ เป็นสิ่งที่ทำให้สำเร็จประโยชน์ ต้องประณีต ต้องละเอียดและทำยากยิ่งด้วย ผู้เขียนเลยต้องอ้างอิงถึงกำเนิด ของโรงเรียนนายเรือว่ามีประวัติความเป็นมาอย่างไร ตลอดจนประวัติของกองทัพเรือ และรายละเอียด เกี่ยวกับกิจกรรมของนักเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรือ และกองทัพเรือ รวมทั้งวิชาที่เรียนที่สำคัญ ๆ ทั้ง ในส่วนที่เป็น Liberal Arts และ Military Science ในการสัมมนา ครั้งที่ ๘ ที่เมืองโยโกสุกะในครั้งนี้ โรงเรียนรวมเหล่าได้เตรียมการอย่างดีมากทุกลำดับขั้นตอน ในวันแรกที่เดินทางถึงสถานที่ประชุม เจ้าหน้าที่ ต่าง ๆ ต้อนรับนายทหารจากทุกประเทศไปดูห้องต่าง ๆ ตั้งแต่ห้องสมุดของโรงเรียน รวมเหล่าซึ่งเฉพาะแค่ ห้องสมุดแบบธรรมดาที่เขาใช้เก็บข้อมูล เก็บตำราที่ใช้ในการเรียน การสอน การค้นคว้า อ้างอิง เขามีถึง ๒ ตึกใหญ่ หนังสือจัดเป็นหมวดหมู่เรียบร้อย ในส่วนที่เป็นหนังสือของประเทศญี่ปุ่นเองก็มีมากมายอยู่แล้ว ในส่วนของภาษาต่างประเทศ เช่น เอกสารอ้างอิงของส่วนที่เป็นภาษาอังกฤษก็จัดหมวดหมู่ไว้ ส่วนประเทศ อื่น ๆ เช่น เกาหลี จีน และชาติทางยุโรป เขาก็มีหนังสืออ้างอิงให้นักเรียนรวมเหล่าได้ค้นคว้ากันอย่าง กว้างขวาง นั่นคือ เขาก็ไม่ล้มตัว ไม่ล้มชนชาติของเขา ยังคงรักและรักษาสืบที่ดั่งงามของญี่ปุ่นไว้ ส่วนในระดับ สากลเขาก็ได้มีการเตรียมการไว้ให้นักเรียนรวมเหล่าของเขาได้พูด ได้ฝึก ภาษาต่าง ๆ อย่างเหมาะสม นี่ เป็นสิ่งที่น่าชื่นชมในการจัดการที่ดี ณ โรงเรียนรวมเหล่าญี่ปุ่น

การสัมมนาในช่วงที่ผู้เขียนต้องบรรยายและตอบข้อซักถาม เขามีการแบ่งเวลาไว้อย่างชัดเจนคือ บรรยายใช้เวลา ๒๐ นาที และตอบข้อซักถามอีกประมาณ ๒๐ นาที การบรรยายของผู้เขียนได้เน้นการพูดถึง แนวความคิดทางด้านการศึกษาศาสตร์ของนักเรียนนายเรือไทยว่าเรามีการเรียนทั้งในส่วน ของ ประวัติศาสตร์ ไทย และประวัติศาสตร์สากล เรียนทั้งบุคคลที่สำคัญ ๆ อันเป็นผู้นำในระดับประเทศ แม่ทัพ หรือผู้นำทางการทหารที่มีความรู้ ความสามารถ ความกล้าหาญในแต่ละยุค แต่ละสมัยทั้งในประเทศ และ ต่างประเทศ ทั้ง ยุโรปและอเมริกา ผู้เขียนได้พูดถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของกองทัพเรือ และ โรงเรียนนายเรือว่ามีความเป็นมาอย่างไร ผลปรากฏว่าเป็นที่น่าภาคภูมิใจ และได้ผลดีอย่างไม่คาดฝัน หลาย ๆ ประการกล่าวคือ

ครู อาจารย์และนายทหารหลาย ๆ นาย และแทบจะส่วนใหญ่ด้วย ยังไม่เคยมาที่โรงเรียนนายเรือ ไทย เขาไม่เคยเห็นของจริงว่า โรงเรียนนายเรือไทยมีการพัฒนาปรับปรุงมาตามลำดับอย่างไร ผู้เขียนหลังจาก บรรยายในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ Liberal Arts แล้วก็ได้เสริมไปเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ ๆ ตลอดจน ปุ ขนิยบุคคลของไทยที่บุคลากรของกองทัพไทยยกย่องเทอดทูนได้แก่ใครบ้าง โดยเฉพาะผู้เขียนได้นำ พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์ เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ “องค์บิดาของทหารเรือไทย” สมเด็จพระสังฆราชและ

ภาพของผู้บัญชาการทหารเรือหลาย ๆ ท่าน ตลอดจนภาพผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือ ไปนำเสนอและแสดงให้เห็น ณ ที่สัมมนา ภาพประวัติศาสตร์เก่าแก่ของโรงเรียนนายเรือที่ใช้บรรยายให้แก่แขกบ้านแขกเมือง หรือผู้บังคับบัญชาระดับสูงของประเทศเพื่อนบ้านต่าง ๆ ที่มาเยี่ยมชมกิจการโรงเรียนนายเรือ

และภาพการฝึกภาคทะเลของนักเรียนนายเรือ นั้น นับเป็นจุดที่น่าสนใจเป็นอย่างที่สุดของผู้เข้าร่วมสัมมนา ผู้เขียนต้องตอบคำถามแก่ครูอาจารย์ของโรงเรียนรวมเหล่าประเทศญี่ปุ่น และข้อซักถามแก่ศาสตราจารย์ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยชั้นนำของญี่ปุ่นหลายท่านที่ได้รับเกียรติมาร่วมงานสัมมนาในครั้งนี้ ตลอดจนต้องตอบคำถามจากเพื่อน ๆ ซึ่งเป็นนายทหารจากต่างประเทศที่เขาสงสัยว่าประเทศคุณมีแบบนี้ นักเรียนนายเรือเรียนและฝึกแบบนี้หรือ ซึ่งผู้เขียนรู้สึกว่ามันเป็นการผสมผสานระหว่างความรู้ทางด้าน Liberal Arts และ Military Science เข้าด้วยกัน มันกลายเป็นการผสมผสานที่เหมาะสมคล่องจอง ก็จะเกิดผลงานที่ออกมาดีอย่างที่เห็น และนายทหารทุกท่านในที่ประชุมสัมมนานั้นประจักษ์ด้วยสายตาของเขาเอง มันไม่อ่อนเกินไป พลเรือนมากไป หรือทหารเข้มแบบแข็งกระด้างจนเกินไป ผู้เขียนสังเกตจากผลงานที่ออกมาในครั้งนี้ จึงสรุปให้ผู้อ่านทุกท่านได้เห็นภาพจินตนาการเหมือนที่ผู้เขียนได้เห็นมา

ในประเด็นที่เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ประวัติศาสตร์ของแต่ละสาขา แต่ละประเทศ ในประเด็นที่ต่างคนต่างก็มีมุมมองที่แตกต่างกันไป สุดแต่ทัศนะบรรณนิยมประเพณีหรือเหตุการณ์ที่มันเป็นพื้นดี หรือพื้นร้ายที่ทุกคนอาจไม่ยากกล่าวถึงก็เป็นได้ แต่สุดท้ายผู้เขียนก็ได้คำตอบที่ผู้อ่านทุกท่านอาจจะได้แก่งคิดนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งการเรียนการสอน การพัฒนาทางวิชาการ การพัฒนาหน่วย และแม้กระทั่งใช้กับการพัฒนาครอบครัว พัฒนาตนเองก็ได้ครับ โดยค้นคว้าจากตำราของพระธรรมปิฎก ท่านกล่าวไว้ว่า

“ไม่ว่าอดีตหรืออนาคต ก็ต้องปัจจุบันเป็นหลัก”

นายทหารจากต่างชาติหลาย ๆ ท่านอาจมองเรื่องของกาลเวลาเป็นส่วนหนึ่งของ Liberal Arts ความเป็นจริงที่ควรปฏิบัติได้คือปัจจุบันเท่านั้น เวลาอดีตล่วงเลยมานาน พวกเราทุกท่านก็คงย้อนกลับไปทำอะไรมันไม่ได้ อนาคตเราก็กังทำอะไรไม่ได้ มันไม่ได้อยู่กับเรา สิ่งที่อยู่กับเราแน่นอนก็คือปัจจุบัน ผู้เขียนและนายทหารหลาย ๆ ท่านที่เข้าร่วมสัมมนา มีความเห็นคล้าย ๆ กันหลายคนบอกว่า เรามักเห็นพฤติกรรมของคนหรือของครู อาจารย์ และนักเรียนรวมเหล่าจำนวนมากมักไม่อยู่กับปัจจุบัน ไม่ได้อยู่กับสิ่งที่เป็นอย่างหรือเวลาที่ตัวมีอยู่ แต่จะพยายามมองถึงว่าทำอะไรจะให้เป็นอดีตไปเสียทั้ง ๆ ที่มันยังไม่ได้ แต่ไม่ปฏิบัติให้เป็นปัจจุบัน มันก็เลยเป็นอดีตที่สูญเปล่าไปแล้วพร้อมกันนั้นก็หวังไปในอนาคต โดยที่ไม่ยึดปัจจุบันให้แน่นไว้ เมื่อเราเอาปัจจุบันเป็นหลัก อดีตก็จะมีคามหมาย เหมือนที่โรงเรียนรวมเหล่าญี่ปุ่นได้พยายามหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดเพื่อจะได้นำไปแก้ไขปัญหาให้แก่อนุชนรุ่นหลังของประเทศญี่ปุ่น อดีตจะมีความหมายอย่างไร?

อดีตนั้นเมื่อเอาปัจจุบันเป็นหลักก็มีความหมายในแง่ที่ว่า มันโยงโยในทางเหตุปัจจัย กล่าวคือ ปัจจุบันนี้เป็นอย่างไรก็เพราะเหตุปัจจัยที่เกิดขึ้นในอดีต หรือที่ทำมาในอดีต เราต้องสืบสาวหามันเพื่อที่เราจะได้รู้ว่าทำไมเราจึงมาเป็นแบบนี้

ด้วยวิธีนี้เราก็ได้ตรวจสอบว่า อะไรมันยัง อะไรมันหย่อน อะไรมันขาด อะไรมันเกิน ควรจะแก้ไข อะไร อะไรเป็นบทเรียน อดีตก็จะเป็นประโยชน์ขึ้นมา พร้อมกันนี้เราจะเตรียมวางแผนอนาคต ก็ต้องทำกับ ปัจจุบันนี้แหละ จึงจะมองเห็นว่า อนาคตเรามีแนวโน้มอย่างนี้ มีความพร้อมเท่านี้ มีทุนด้านนี้ แล้วควรจะเป็นไปอย่างไรต่อไป เสร็จแล้วจึงจะวางแผนได้ถูกต้อง

การที่อดีตกับอนาคตมาโยงกับปัจจุบัน โดยยึดปัจจุบันเป็นหลักนี้แหละจึงจะเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่องกาลเวลา

ผู้เขียนขอจบรายละเอียดในการสัมมนาในประเด็นที่เหมาะสมและสำคัญมาเขียนให้ผู้อ่านได้ทราบพอสังเขป หากมีข้อผิดพลาดประการใดกราบขออภัยไว้ด้วยนะครับ หากเป็นประโยชน์บ้างไม่มากนักน้อย ผมขอมอบคุณงามความดีให้กับ โรงเรียนนายเรือ และครูอาจารย์ ผู้บังคับบัญชา ที่เป็นที่เคารพอย่างสูงสุดของนักเรียนนายเรือทุกท่านครับ ฉบับหน้าผมจะเขียนเกี่ยวกับเรื่อง Military Science อีกครับ หากบรรณาธิการให้ความสนใจ ขอขอบคุณครับ
